

Ekonomik Arařtırmalar Bölümü

Ekim 2021

- Gündem – Tuğrul Belli **2**
- Bütçe ve Kamu Finansmanı **3**
- Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret **4**
- Üretim ve Büyüme **5**
- Enflasyon ve Faizler **6**
- Parasal Göstergeler **7**

ARTAN ENFLASYON ORTAMINDA BÜYÜMEYİ KÖRÜKLEMeye ÇALIŞMAK FAYDADAN ÇOK ZARAR GETİRİR

Enflasyon oranı %19.5 iken, Merkez Bankası 4 hafta içinde politika faizlerini 3 puan geri çekerek %16 düzeyine indirdi. Böylece TL'nin reel getirisi de eksi %3.5'e gerilemiş oldu. Diğer bir ifadeyle neredeyse 3 yıldır TL'ye yatırım yaptığı için cezalandırılmakta olan yatırımcıların bugünden sonra daha da zarar etmesi söz konusu.

Son karar ile birlikte Merkez Bankası artık tamamen enflasyon hedefini ikinci plana atarak büyümeye odaklanmış durumda. (Öte yandan, son PPK metni bu konuda oldukça tutarsız bir yaklaşım sergiliyor. Bir yandan yurt içindeki iktisadi faaliyetin güçlü seyretmekte olduğu ifade edilirken, diğer taraftan güçlü parasal sıkılaştırmanın krediler ve iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkilerinden bahsedilmekte. Tabii ki esas sorun yüksek enflasyon altında ezilen hanehalklarının çok azalmış olan alım güçleri ve bunun yarattığı memnuniyetsizlik.) Kendi websitesinde temel amacını fiyat istikrarını sağlamak olarak tanımlayan bir kurumun neden böyle bir yaklaşım içine girdiği başka bir tartışma konusu. Ancak bu yaklaşımın da büyüme noktasında istenen sonucu vermeyeceği ve orta vadede Türkiye ekonomisinin en iyi tahminle beklenenden daha yüksek bir enflasyon platosu, ve daha düşük bir büyüme oranıyla karşı karşıya kalacağı çok net.

Tüketici ve üretici fiyatları enflasyonları arasındaki farktan da anlaşılacağı gibi Türkiye ekonomisinde halihazırda henüz fiiliyata dökülmemiş bir enflasyon baskısı var. İki endeks arasındaki fark %25'e yakın bir oranda üreticilerin aleyhinde. Pandemi öncesinde bile 2018'de %2.6 ve 2019'da %1.0 büyüeyebilen ekonomi geçen sene ise %1.8 büyüebilmişti. Bu son 3 senenin (hatta biraz daha geriye gidersek son 9 senenin) düşük büyüme oranları üretici kesimi zaten artan bir borç yükü altına sokmuştu. Bir kısmı doğrudan zarar etmemiş gibi gözükse de çoğu zaman ellerindeki stokları eski maliyetlerden elden çıkaran üreticiler arasında bu dönemde işletme sermayelerini harcamış durumdalar. Ayrıca devam eden yüksek enflasyon ve kur artışları nedeniyle yeni ürünlerin maliyetleri giderek artmakta. Bu şartlar altında üreticilerin oluşan gizli veya açık zararlarını telafi edebilmek için en ufak bir talep artışında bile yüklü zam yapmak zorunda kalacakları ortada. Bu işin bir boyutu.

Öte tarafta gerekli zamları yapmaması durumunda kötüleşecek olan kamu maliyesinin durumu var. Son 3 senedir yaratılan tüketime

dayalı suni canlandırmalarla dolaylı vergilerde ve de kur artışı nedeniyle ihracattan alınan KDV'lerde meydana gelen artışlarla bütçe açığını kontrol altında tutabilmiş olan Maliye'nin bundan sonra mutlaka geciktirdiği kamu zamlarını devreye sokması gerekiyor. Keza bu ay sene başından beri eşel mobil sistemiyle belirlenen akaryakıt fiyatlarını kontrol altında tutabilmek için artan hammadde fiyatlarını ÖTV oranlarını düşürerek dengelemenin de sonuna gelindi, ve bu ay akaryakıt zamları zorunlu olarak devreye girdi. Kamu tarafında bir de uzun zamandan beri vermekte oldukları düşük faizli krediler nedeniyle son dönemde bilançoları hızla kötüleşen kamu bankalarının sermaye ihtiyacı meselesi var, tabii.

Bütün bunların üstüne bir de açık bir ekonomi olan Türkiye'yi de yakından etkileyen ve önümüzdeki dönemde daha da çok etkileyecek olan küresel enflasyondaki artış süreci söz konusu. Bunun karşısında bugüne kadar para musluklarını sonuna kadar açmış olan gelişmiş ekonomiler yavaş ama belirgin ve kalıcı bir şekilde likiditeyi azaltmak ve politika faizlerini artırmak zorundalar. Hatta, pek çok gelişmekte olan ülke şimdiden faiz artışlarına gitmiş durumda. Böyle bir ortamda politika faizini hızlı bir şekilde eksiye çekmenin TL'ye bir fayda sağlamayacağı da muhakkak.

Kısa vadede ise, evet, enflasyon beklentilerindeki artışla birlikte belki (özellikle de tasarruflarını dövizde tutmakta olan) bazı kesimler tüketim harcamalarını öne çekecek ve bu da piyasalara geçici bir rahatlama sağlayacaktır. Düşürülen politika faiziyle birlikte gevşetilen para politikası gene kamu bankalarının geçici bir kredi genişlemesine gitmesinin yolunu yapacaktır. Ancak sonrasında ise kaçınılmaz olarak yeni fiyat artışları devreye girecektir. Son yıllarda alım gücü iyice düşmüş olan çalışanları tatmine yönelik olarak yüksek maaş zamlarının devreye girmesiyle birlikte enflasyon bir kademe daha yukarı çekilmiş olacaktır. Kısaca faiz indirimi-kur artışı-enflasyon sarmalının büyüyerek devam etme riski son derece artmış bulunuyor.

t.belli@turkishbank.com

Bütçe ve Kamu Finansmanı

Bütçe şimdilik iyi gidiyor ama borçlanma maliyetleri de artıyor

- Eylül ayında bütçe faiz-dışı harcamaları %38 gibi çok yüksek bir oranda artmış olmasına karşın gelirler artışı bunun da üzerinde %49 olunca bütçe açığı geçen senenin aynı ayına göre %20 daralarak 23.6 milyara geriledi.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	2020 Eylül	2021 Eylül	Artış	2020 Oca-Eyl	2021 Oca-Eyl	Artış
Harcamalar	108,580,487	141,507,303	30.3%	870,012,763	1,051,649,717	20.9%
1-Faiz Hariç Harcama	92,371,031	127,399,180	37.9%	762,188,909	909,376,918	19.3%
Personel Giderleri	25,696,911	31,342,239	22.0%	220,447,728	260,281,970	18.1%
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	4,104,261	5,104,208	24.4%	36,309,784	42,700,946	17.6%
Mal ve Hizmet Alımları	7,574,581	12,601,861	66.4%	55,015,897	67,641,445	22.9%
Cari Transferler	44,605,022	59,812,592	34.1%	373,258,160	437,727,460	17.3%
Sermaye Giderleri	6,874,777	9,936,273	44.5%	51,386,919	64,622,795	25.8%
Sermaye Transferleri	653,928	3,539,726	441.3%	5,505,869	9,874,147	79.3%
Borç Verme	2,861,551	5,062,281	76.9%	20,264,552	26,528,155	30.9%
2-Faiz Harcamaları	16,209,456	14,108,123	-13.0%	107,823,854	142,272,799	31.9%
Gelirler	78,915,710	117,921,212	49.4%	729,421,761	990,556,710	35.8%
1-Genel Bütçe Gelirleri	76,876,384	115,143,454	49.8%	709,194,984	964,306,680	36.0%
Vergi Gelirleri	68,311,271	95,619,443	40.0%	578,729,441	808,427,888	39.7%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1,082,360	1,306,258	20.7%	55,795,310	49,574,122	-11.2%
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	591,956	2,419,883	308.8%	8,579,593	12,987,528	51.4%
Faizler, Paylar ve Cezalar	6,030,852	14,959,107	148.0%	59,709,826	87,465,224	46.5%
Sermaye Gelirleri	731,597	741,478	1.4%	5,492,886	4,871,658	-11.3%
Alacaklardan Tahsilat	128,348	97,285	-24.2%	887,928	980,260	10.4%
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	1,577,487	2,205,948	39.8%	13,969,928	19,009,942	36.1%
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	461,839	571,810	23.8%	6,256,849	7,240,088	15.7%
Bütçe Dengesi	-29,664,777	-23,586,091	-20.5%	-140,591,002	-61,093,007	-56.5%
Faiz Dışı Denge	-13,455,321	-9,477,968	-29.6%	-32,767,148	81,179,792	-347.7%

- Harcama alt kalemlerine baktığımızda gene cari transferlerin bütçeye en büyük yük getiren kalem olduğu görülüyor. Öte yandan bu ay ilk 8 ayda daha ılımlı bir büyüme sergileyen mal alımları, sermaye transferleri ve sermaye giderlerinin hızlı bir artış gösterdikleri görülüyor.

- Dahilde alınan KDV'deki yüksek artış Eylülde iç talebin canlı kaldığını gösteriyor. Öte yandan, pompa fiyatlarının kontrol edilmesi amacıyla sene başından beri düşürülmüş olan petrol ve doğalgaz ÖTV'si bu ay da yarı yarıya gerilemiş durumda.

SEÇİLMİŞ VERGİLER	nis	may	haz	tem	ağu	eyl
Gelir Vergisi	35.8%	69.2%	51.6%	14.0%	44.0%	45.3%
Kurumlar Vergisi	213.6%	29.3%	-14.8%	92.3%	64.2%	984.6%
Dahilde Alınan KDV	5.5%	633.2%	344.9%	39.6%	26.7%	159.0%
Petrol ve Doğalgaz	-32.9%	-51.8%	-35.3%	-58.3%	-64.4%	-50.9%
Motorlu Taşıtlar	274.9%	197.3%	111.5%	-7.1%	34.0%	-5.5%
Dayanıklı Tük. Malları	113.2%	73.0%	-38.1%	-9.6%	-27.8%	-16.0%
BSMV	41.6%	36.5%	33.8%	38.3%	-4.2%	-24.1%
Gümrük Vergileri	113.4%	76.8%	-16.3%	2.2%	29.3%	17.9%
İthalde Alınan KDV	146.8%	122.5%	25.4%	37.5%	66.9%	32.6%
Damga Vergisi	59.7%	54.7%	35.1%	15.8%	25.8%	37.3%
Harçlar	257.3%	108.4%	11.1%	-23.8%	14.9%	33.1%

- Öte yandan, dayanıklı tüketim malı satın alımlarında 4 aydan beri bir gerileme söz konusu. Keza krediler başta olmak üzere bankacılık faaliyetlerini yansıtan BSMV'de son 2 aydır bir gerileme söz konusu.

- Kasım ve Aralık aylarında Hazine finansman açısından oldukça rahat gözüküyor. Buna rağmen artan kurlar ve enflasyon beklentileri ile devlet tahvili faizlerinde hızlı artışlara şahit oluyoruz. 10-yıllık devlet tahvili faizlerinin %17'lerden %20 seviyesini geçmiş olması oldukça rahatsızlık verici. Keza uluslararası piyasalarda Türkiye'nin risk primi de 450 baz puanı geçerek 6 ay önceki seviyelerinin üzerine çıkmış durumda.

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI			
(Milyar ₺)	Ekim 2021	Kasım 2021 ⁽¹⁾	Aralık 2021 ⁽¹⁾
Ödemeler	51,1	29,3	23,5
İç Borç Servisi	46,2	11,1	20,3
Anapara	37,3	0,0	15,2
Faiz	9,0	11,1	5,2
Dış Borç Servisi	4,8	18,2	3,2
Anapara	0,3	15,0	1,2
Faiz	4,5	3,2	2,0
Finansman	51,1	29,3	23,5
Borçlanma Dışı Kaynaklar⁽²⁾⁽³⁾	11,1	7,3	1,8
Borçlanma	40,0	22,0	21,8
Dış Borçlanma⁽³⁾	0,0	0,0	0,0
İç Borçlanma	40,0	22,0	21,8
Piyasadan İhale Yoluyla İç Borçlanma	23,1	19,0	17,7
Doğrudan Satışlar ⁽⁴⁾	7,0	0,0	2,0
Kamuya Satışlar	9,9	3,1	2,1

Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret

İhracat ivmesi devam ediyor

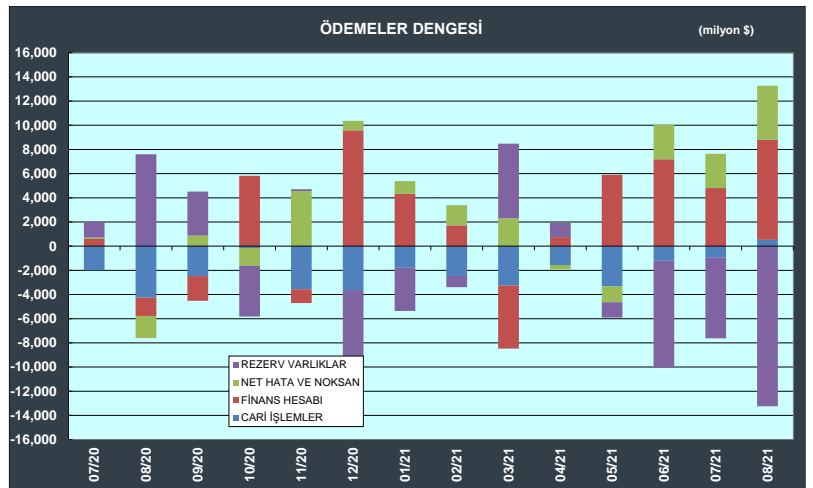
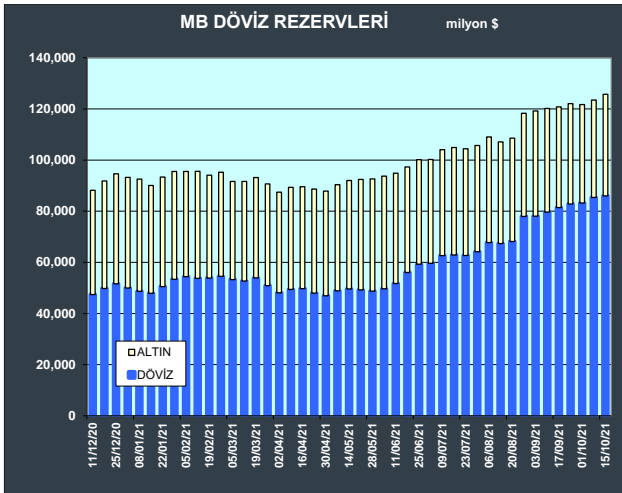
- Eylülde ihracat %29 artarak 19.6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu ay ithalattaki artış ise %12 oldu. Böylece 12 aylık dış ticaret açığı da %12 daralarak 33.2 milyar dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %82 oldu.
- İhracatta otomotiv ve hazır giyimde bir yavaşlama görülürken neredeyse diğer tüm sektörlerde 2 haneli artışlar söz konusu.
- Demir-çelik sektörleri yüksek oranlı artışlarına devam ederken bu artışların kısmen bu ürünlerin son bir senedeki uluslararası piyasalardaki artışlarına bağlı olduğunu da not etmek gerekiyor. Örneğin çelik fiyatları 2020 Eylülünde 3600 dolarlar civarında iken bu Eylülde 5500 dolarlara kadar tırmanmıştı.
- İhracat miktar endeksinde baktığımızda 2019 yılına göre ilk 8 ayda yüzde 13.8 bir artış olduğu görülüyor. (Kıyaslama yapmak için çok iniş-çıkışların olduğu 2020 yılı doğru bir yıl değil.)
- Eylülde cari denge 528 milyon dolar fazla verdi. Geçen sene 4.3 milyar dolar açık veren cari dengedeki bu düzeltme kısmen turist akımının geri gelmesiyle sağlandı. (2019 Ağustos'unda ise cari denge 3.1 milyar dolar fazla vermişti.)
- Bu ay da finans hesabından ülkeye 8.3 milyar dolar gibi yüksek miktarda bir giriş söz konusu. Son 12 aya baktığımızda da kümülatif cari açık 23.8 milyar dolar olurken finans hesabından girişler toplamı 40 milyar dolarla bu rakamın hayli üzerinde.

Dış Ticaret	Eylül			Ocak-Eylül		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
İhracat	15.191	19.630	29,22	112.010	152.571	36,21
İthalat	20.003	22.350	11,73	149.893	185.795	23,95
Dış Ticaret Hacmi	35.195	41.980	19,28	261.903	338.366	29,19
Dış Ticaret Dengesi	-4.812	-2.720	-43,47	-37.883	-33.225	-12,30
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	75,9	87,8		74,7	82,1	

İHRACAT	1 - 30 EYLÜL			
SEKTÖRLER	2020	2021	Değişim ('21/'20)	Pay(20) (%)
I. TARIM	2,215,725	2,744,031	23.8	13.2
II. SANAYİ	12,224,933	15,871,621	29.8	76.4
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1,087,127	1,388,767	27.7	6.7
Tekstil ve Hammaddeleri	687,219	944,677	37.5	4.5
Deri ve Deri Mamulleri	130,334	172,059	32.0	0.8
Hali	269,574	272,031	0.9	1.3
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1,617,749	2,294,802	41.9	11.0
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1,617,749	2,294,802	41.9	11.0
C. SANAYİ MAMULLERİ	9,520,057	12,188,051	28.0	58.6
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1,787,542	1,948,069	9.0	9.4
Otomotiv Endüstrisi	2,604,387	2,467,209	-5.3	11.9
Gemi ve Yat	159,924	117,630	-26.4	0.6
Elektrik Elektronik	1,061,223	1,280,505	20.7	6.2
Makine ve Aksamları	687,212	875,997	27.5	4.2
Demir ve Demir Dışı Metaller	747,637	1,148,847	53.7	5.5
Çelik	1,084,080	2,613,049	141.0	12.6
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	343,965	420,236	22.2	2.0
Mücevher	316,253	501,331	58.5	2.4
Savunma ve Havaçılık Sanayii	281,551	252,475	-10.3	1.2
İklimlendirme Sanayii	435,776	550,912	26.4	2.7
Diğer Sanayi Ürünleri	10,508	11,792	12.2	0.1
III. MADENCİLİK	420,080	584,371	39.1	2.8
Madencilik Ürünleri	420,080	584,371	39.1	2.8
T O P L A M (TİM*)	14,860,738	19,200,023	29.2	92.4

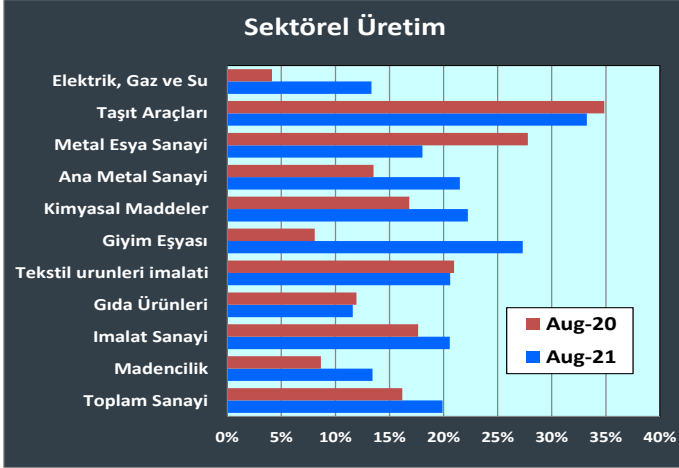
- Brüt döviz rezervleri artışına devam ediyor. Ancak 15 Ekim itibarıyla 125.7 milyar dolar olan rezervlerden MB'nın bilanço içi ve dışı döviz yükümlülükleri çıkarıldığında net rezervler hâlâ eksi 36 milyar dolarda.

Büyüme

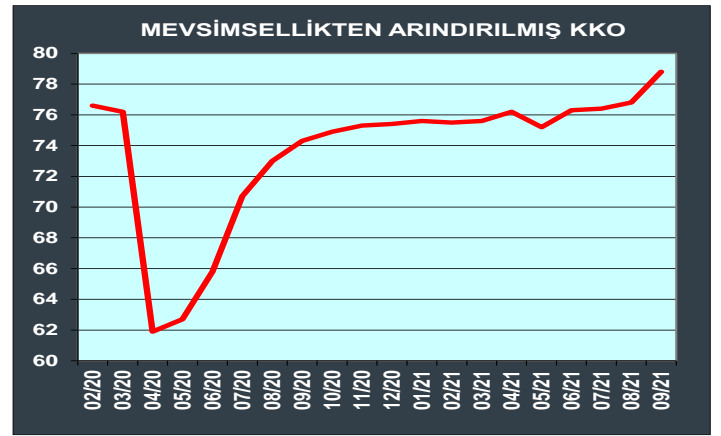
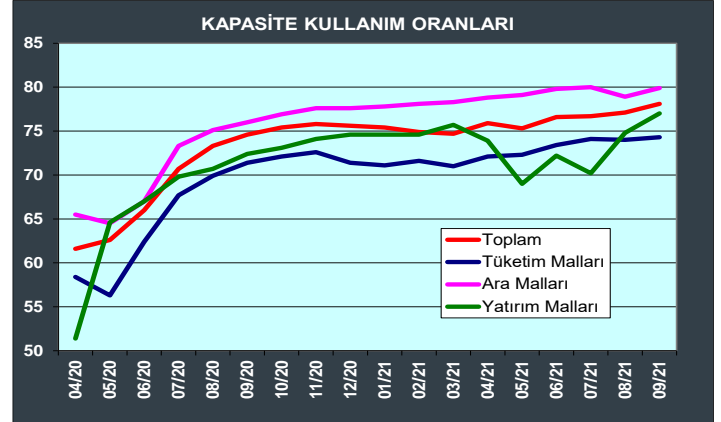
Büyümede bir miktar yavaşlama var ancak daralmadan henüz söz edilemez

- Ağustosta sanayi üretimi yıllık %13,8 artarken madencilik ve taşımacılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,4, imalat sanayi sektörü endeksi %14,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %9,4 arttı.

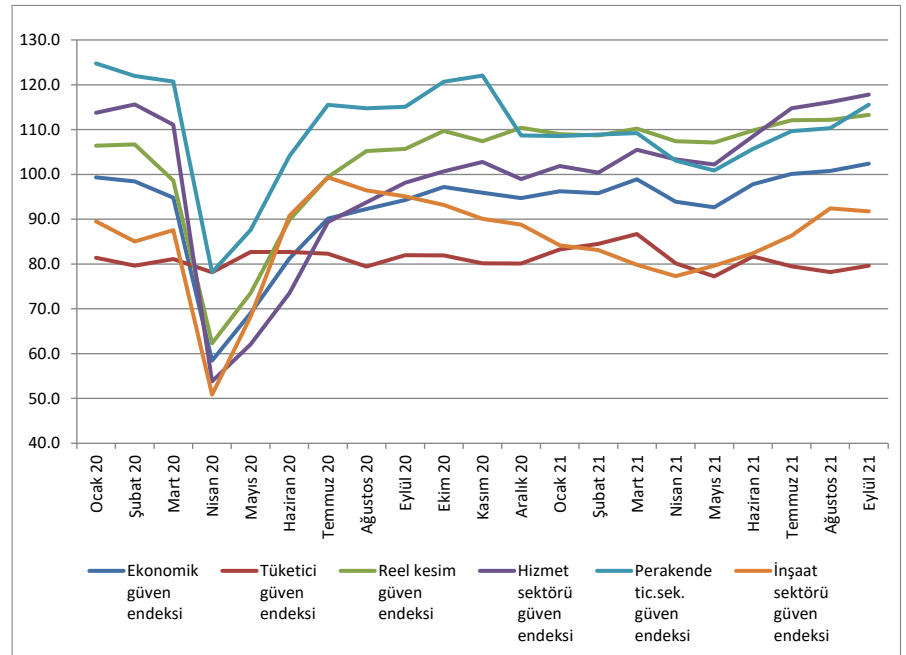

- Eylül ayında ise grafikten de görüldüğü gibi tüm kapasite kullanım oranlarında ve özellikle de yatırım malları KKO'sunda belirgin artışlar görülmekte.
- Ağustos'ta 54,1 olarak ölçülen manşet PMI, Eylül'de 52,5'e gerilemesine rağmen sektörün faaliyet koşullarında aylık bazda güçlü bir iyileşmeye işaret etti. Faaliyet koşullarındaki iyileşme trendi, üretim ve yeni siparişlerde devam eden büyümeye bağlı olarak dördüncü aya ulaştı. Ancak Eylül ayındaki artışlar önceki aya göre yavaş gerçekleşti. Toplam iş hacminde devam eden büyüme, yeni ihracat siparişlerinin yine belirgin şekilde artmasından destek buldu. Yeni siparişlerdeki iyileşme ve kapasite artırmaya yönelik çabalar, firmaların istihdam düzeyini Eylül ayında da güçlü bir şekilde yükseltmesini sağladı. Üçüncü çeyrek sonunda tedarik zincirlerindeki aksaklıkların hafiflediğine yönelik bazı işaretler dikkat çekti. Öte yandan, girdi maliyetleri keskin bir şekilde yükselmeye devam etti. Firmalar, arz kısıtlarına bağlı olarak ham madde fiyatlarındaki artışların sürdüğünü bildirdi. Döviz kuru

gelişmeleri de girdi maliyetlerini yükselten bir diğer faktör oldu.

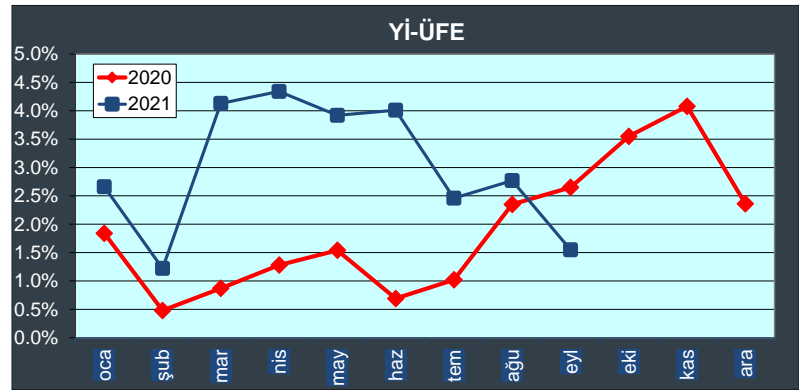
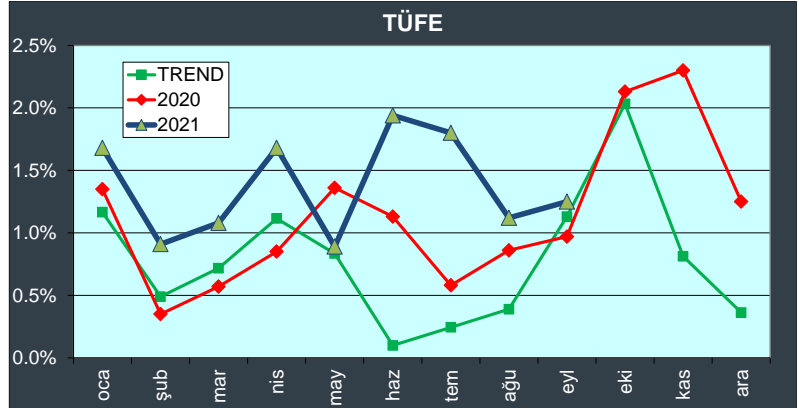
- Güven endeksleri Eylül ayında artmaya devam etti. Ancak Ekim ayına ilişkin tüketici güven endeksinde %3,6'lık bir gerileme yaşandı. Bu noktada tüketici güven endeksi ile kur hareketleri arasında çok yakın bir korelasyon olduğunu hatırlamakta fayda var. Ekimde TL'deki hızlı değer kaybının tüketici güvenini etkilediği çok açık.

Enflasyon

Enflasyonda ipin ucu her an kaçabilir

- Eylülde TÜFE %1.25, Yİ-ÜFE ise %1.55 arttı. Böylece 12 aylık enflasyon TÜFE'de %19.58, Yİ-ÜFE'de ise %43.95 oldu. Bu ay enflasyona en çok katkısı %0.37 ile konut ve %0.28 ile ev eşyaları yaptı.
- 12 aylık bazda artış sınırlı kalmakla beraber artış eğiliminin devam ettiği gözlenmektedir.
- Ekim ayında özellikle akaryakıtta yüksek oranda zamlar yapılmış bulunuyor. Bu zamların birincil etkisinin yaklaşık olarak 0.4 puan olacağı hesaplanmaktadır. Ekim ayı trend enflasyonunun bile %2 olduğunu dikkate aldığımızda bu sene Ekim'de %2.5 ve üstünde bir enflasyon oranı görmemiz hiç şaşırtıcı olmayacaktır.
- Enflasyonda seneyi %20'nin altında kapatsak bile Şubat ve Mart aylarında bu oranın üstüne çıkma ihtimali çok yüksek.

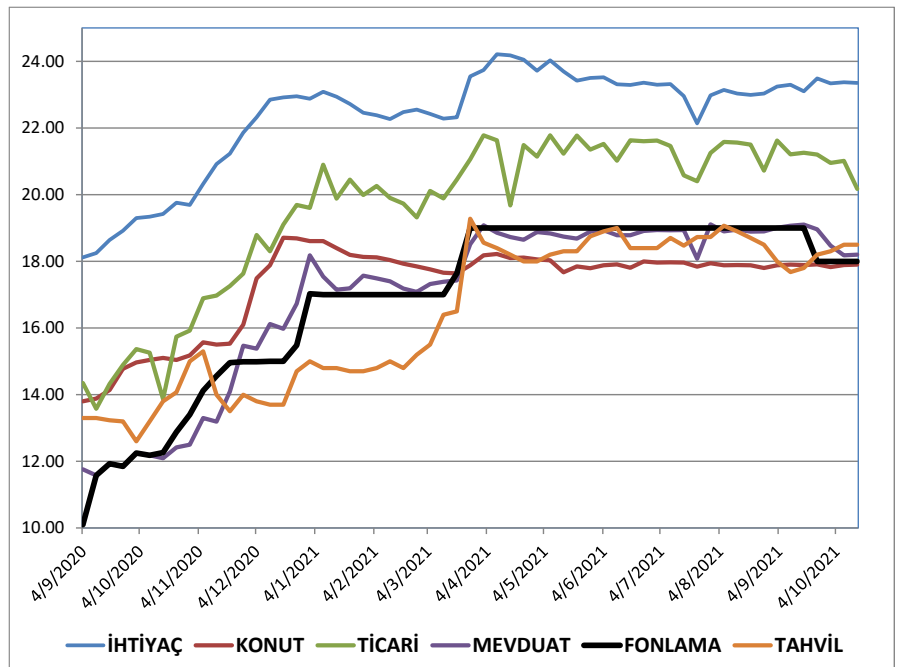

Faizler

Merkez Bankası enflasyonu öncelik olmaktan çıkardı!

- Geçen ay politika faizini 100 baz puan indirerek sürpriz yapan MB bu ay 200 baz puanlık bir indirim yaparak enflasyon hedeflerini tamamen kenara itmiş bulunuyor.
- Kararın hemen akabinde kurlarda meydana gelen sert artış ile birlikte son 5 hafta içerisinde TL sepet kuru %12'den fazla değer kaybetmiş oldu.
- Enflasyon %19.58 iken yapılan bu hamle sonucunda %16'ya düşürülen politika faizi reel faizi de eksi %3.5'a gerilettiler.
- Gerek meydana gelen devaluasyon, gerekse de politika faizinin geldiği nokta itibarıyla TL mevduatların herhangi bir cazibesi kalmamış olması bundan sonra enflasyonun yönünün de yukarı olacağını göstermektedir.

- Karar metninden "sıkı para politikası" ibaresinin çıkarılmış olması artık Merkez Bankası'nın enflasyonla mücadeleyi 2. plana attığını, onun yerine ekonomik büyümeye ağırlık vermeye çalışacağını gösteriyor. Ancak, para politikasının dengelerden bu kadar uzaklaştığı bir ortamda sürdürülebilir bir büyüme sağlanması çok zor.

Parasal Göstergeler

PARASAL GÖSTERGELER (milyon YTL)	1 15/10/2021	2 10/09/2021	3 25/12/2020	4 1/2	5 1/3
Dolaşımdaki Para	212,306	204,951	178,960	3.6%	18.6%
Vadesiz TL Mevduatlar	409,336	361,770	301,691	13.1%	35.7%
Vadesiz YP Mevduatlar	900,490	853,176	757,035	5.5%	18.9%
M1	1,522,131	1,419,898	1,237,686	7.2%	23.0%
Vadeli TL Mevduatlar	1,372,395	1,319,963	1,112,065	4.0%	23.4%
Vadeli YP Mevduatlar	1,233,804	1,153,626	1,025,119	7.0%	20.4%
M2	4,128,330	3,893,487	3,374,870	6.0%	22.3%
Repo	16,242	14,235	20,293	14.1%	-20.0%
B Tipi Likit Fonlar	54,500	48,690	27,287	11.9%	99.7%
İhraç Edilen Menkul Değerler	53,405	52,582	47,271	1.6%	13.0%
M3	4,252,477	4,008,994	3,469,721	6.1%	22.6%
Dolarizasyon (YP Mev/Top.Mev)	54.5%	54.4%	55.8%	0.2%	-2.3%
Toplam TL Krediler	2,604,699	2,556,102	2,352,726	1.9%	10.7%
Bireysel TL Krediler	1,003,668	990,961	872,720	1.3%	15.0%
Ticari TL Krediler	1,601,032	1,565,142	1,480,006	2.3%	8.2%

Ekonomik Veriler

	Yİ-ÜFE (%)	TÜFE (%)	GSMH (%)	İTHALAT (milyon \$)	İHRACAT (milyon \$)
2010	8.9	6.4	9.2	185,493	113,930
2011	13.3	10.5	8.8	240,842	134,907
2012	2.7	6.2	2.2	236,544	152,537
2013	7.0	7.4	4.0	251,651	151,869
2014	6.4	8.2	2.9	242,200	157,800
2015	5.7	8.8	4.0	207,234	143,839
2016	9.9	8.5	2.9	198,602	142,606
2017	15.5	11.9	7.4	234,000	157,000
2018	33.6	20.3	2.6	223,082	168,088
2019	7.4	11.8	1.0	203,000	172,000
2020	25.2	14.6	1.8	209,500	160,500
2021 (t)	20.0	18.5	9.0	220,000	180,000

YATIRIMLARIN GETİRİLERİ

	DOLAR	EURO	BİST	MEVDUAT
AĞUSTOS 2020	5.6%	7.1%	-4.3%	0.8%
EYLÜL 2020	4.5%	4.1%	6.2%	0.8%
EKİM 2020	8.6%	6.8%	-2.9%	0.9%
KASIM 2020	-6.4%	-4.0%	15.4%	1.2%
ARALIK 2020	-4.6%	-2.1%	15.0%	1.3%
OCAK 2021	-1.5%	-2.9%	-0.2%	1.4%
ŞUBAT 2021	0.9%	1.0%	-0.1%	1.4%
MART 2021	13.0%	9.2%	-5.4%	1.5%
NİSAN 2021	-1.1%	1.9%	0.4%	1.5%
MAYIS 2021	3.3%	4.1%	1.6%	1.5%
HAZİRAN 2021	2.1%	-0.4%	-4.5%	1.5%
TEMMUZ 2021	-3.1%	-3.1%	2.7%	1.5%
AĞUSTOS 2021	-1.3%	-1.9%	5.7%	1.5%
EYLÜL 2021	6.7%	4.6%	-4.5%	1.5%
SON 12 AY	15.8%	13.1%	22.8%	18.0%

DOLAR	2016	2017	2018	2019	2020	2020
OCAK	2.9662	3.7942	3.7608	5.2876	5.9833	7.3216
ŞUBAT	2.9665	3.6143	3.8065	5.3273	6.2371	7.3841
MART	2.8300	3.6427	3.9560	5.6386	6.6596	8.3408
NİSAN	2.8064	3.5568	4.0472	5.9671	6.9845	8.2459
MAYIS	2.9613	3.5398	4.4889	5.8718	6.8260	8.5143
HAZİRAN	2.8900	3.5232	4.6166	5.7654	6.8555	8.6959
TEMMUZ	3.0180	3.5290	4.8938	5.5326	6.9497	8.4290
AĞUSTOS	2.9597	3.4472	6.4178	5.8245	7.3393	8.3192
EYLÜL	3.0058	3.5784	6.0010	5.6539	7.6662	8.8758
EKİM	3.1080	3.7768	5.5303	5.7186	8.3232	
KASIM	3.4236	3.9461	5.1742	5.7507	7.7892	
ARALIK	3.5255	3.7787	5.2985	5.9507	7.4327	

EURO	2016	2017	2018	2019	2020	2020
OCAK	3.2350	4.0632	4.6812	6.0447	6.5983	8.8718
ŞUBAT	3.2364	3.8291	4.6523	6.0685	6.8716	8.9581
MART	3.2148	3.8921	4.8761	6.3302	7.2107	9.7864
NİSAN	3.1966	3.8814	4.9005	6.6851	7.5963	9.9724
MAYIS	3.2965	3.9629	5.2525	6.5438	7.5907	10.3816
HAZİRAN	3.2135	4.0198	5.3406	6.5625	7.6858	10.3435
TEMMUZ	3.3506	4.1399	5.7137	6.1684	8.1628	10.0264
AĞUSTOS	3.2970	4.1504	7.4869	6.4523	8.7441	9.8405
EYLÜL	3.3608	4.2099	6.9631	6.1783	9.0999	10.2933
EKİM	3.4055	4.3927	6.2847	6.3830	9.7160	
KASIM	3.6430	4.6747	5.8843	6.3289	9.3306	
ARALIK	3.7176	4.5237	6.0354	6.6741	9.1329	

BİST	2016	2017	2018	2019	2020	2020
OCAK	734.8	863.0	1,195.3	1,040.7	1,191.4	1,473.5
ŞUBAT	758.1	874.8	1,189.5	1,045.3	1,059.9	1,471.4
MART	832.7	889.5	1,149.3	937.8	896.4	1,391.7
NİSAN	853.3	944.2	1,042.8	954.2	1,011.1	1,397.8
MAYIS	778.0	975.4	1,006.5	905.9	1,055.2	1,420.5
HAZİRAN	768.2	1,004.4	899.2	964.9	1,165.2	1,356.3
TEMMUZ	754.1	1,075.3	969.5	1,020.8	1,126.9	1,392.9
AĞUSTOS	759.7	1,100.1	927.2	967.2	1,078.6	1,472.1
EYLÜL	764.9	1,029.1	999.6	1,050.3	1,145.2	1,406.4
EKİM	785.4	1,101.4	902.0	984.7	1,112.4	
KASIM	740.0	1,039.8	954.2	1,039.8	1,283.6	
ARALIK	781.4	1,150.2	912.7	1,144.2	1,476.7	

Şube Adresleri

	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
İstanbul	Murat Aktuvar	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 268 04 30
Finansal Kurumlar / İst.	Cüneyt Gültekin (vkt)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 373 73 09
Merkez / İst.	Semra Oktayoğlu (vkt)	Valikonağı Cad. No:1, Nişantaşı	(212) 373 71 11
Bakırköy / İst.		İncirli Cad. Yeşilada Sok. No: 2	(212) 543 33 67
Çiftehvez./ İst.	Umut Y. Mangırcıoğlu	Bağdat Cad. No:198	(216) 302 69 22
Moda / İst.	Şule Çetinkaya	Moda Cad., Rıza Paşa Sok., No:1, Kadıköy	(216) 348 12 73
Ankara	Ulaş Coşkun	Uğur Mumcu Cad.No:42/A,Gaziosmanpaşa,Çankaya	(312) 431 11 80
İzmir	Turan Gürbüz	Gazi Bulvarı Köstepen hanı No:68/A	(232) 483 00 42

TURKISH BANK MÜŞTERİ DESTEK HATTI : 0 (212) 373 73 73

TURKISH BANK (UK) LTD

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
London Branch	Sibel Uzun Ay	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
Relationship Banking	Sibel Uzun Ay	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44 207) 403 5656
Harringay	Melek Varol	577 Green Lanes, Harringay London N8ORG	(44-208) 348 9600
Palmers Green	Mustafa Derviş	391 Green Lanes, London N13 4JG	(44-208) 447 6870

TÜRK BANKASI LTD.

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Lefkoşa/Merkez	Lerzan Hazerli Yücel	92, Girne Cad.	(392)600 33 33
Lefkoşa/Köşklüçiftlik	Yıldan Karamano	Mehmet Akif Cad.Çığır Apt.No2 Köşklüçiftlik	(392)227 85 17
Lefkoşa/Kaymaklı	Lerzan Hazerli Yücel	Kemal Aşık Caddesi No:66, K.Kaymaklı	(392)227 73 80
Lefkoşa/Çarşı	Lerzan Hazerli Yücel	Uray Sok. Belediye Pazarı yanı	(392)229 11 67
Lefkoşa/Yenikent	İşıl Göksoylu	Belediye Bulvarı Akview Apt No:93D, Gönyeli	(392)223 38 53
Gazimağusa	Gürhan Kandemir	24, Limanyolu	(392)366 53 27
Girne/Girne	Emine Tomruk	Ramadan Cemil Meydanı No:1	(392)815 21 01
Girne/Alsancak	Dergül Çalican Mollaoğlu	206 Karaoğlanoğlu Cad. Engindereli Dükkanları No.6-7	(392)821 33 98
Güzelyurt	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., Piyale Paşa Mah. No.3-4	(392)714 21 98
Gemi Konağı	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., No:42	(392)727 78 58

Eski aylara ait raporlar Turkish Bank web sitesi www.turkishbank.com'dan sağlanabilir.
Abone olmak isteyenler mdh@turkishbank.com adresine e-posta yollayabilirler.

Yazışma Adresi : Vali Konağı Cad. No:1 Nişantaşı, İstanbul 34371 Türkiye
Telefon : +90 212 373 63 73
E-posta : rapor@turkishbank.com veya mdh@turkishbank.com